

Tusentals sjuka av arbetet vid Ground Zero

Svår hosta, astma och cancer är några av hälsoproblemen bland räddningspersonal och röjningsarbetare vid World Trade Center i New York under och efter terroristattackerna. De insjuknade går nu till domstol för att skyddsåtgärderna brast.

Aldrig tidigare har människor utsatts för en kemisk soppa av det slag som bildades den 11 september 2001 när två flygplan flög in i två av världens mest datoriserade byggnader. När skyskraporna rasade samman fylldes luften av tjocka moln av damm, rök, gaser och giftiga ämnen när byggnadsmaterial och kontorsutrustning pulvriserades och brann. Tusentals liter jetbränsle hjälpte till att hålla branden vid liv. Inte förrän den 20 december slocknade lågorna helt.

Poliser, brandmän, elektriker, teletekniker och andra hjälparbetare vistades dagligen bland de bränder, den rök och det damm som fanns på platsen när 1,6 miljoner ton skräp skulle rensas bort.

– Tretusen personer, främst brandmän och poliser, har insjuknat och lämnat in en gemensam stämningsansökan. Men antalet sjuka personer kommer att tiodubblas, tror advokat David Worby, en av dem som för de drabbades talan.

Ägaren av World Trade Center och fyra företag som hade i uppdrag att sköta röjningsarbetet stäms på grund av brister när det gäller skyddsutrustning och skyddsåtgärder. Även Staden New York och Miljöskyddsmyndigheten stäms, bland annat för att ha tonat ner mätresultat. De insjuknade hoppas kunna få pengar för medicinska prover och behandling. Flertalet av dem lider av olika typer av problem i andningsorganen, som astma, bihåleinflammation och kronisk bronkit. Andra har problem med njurarna eller hjärtat och flera har cancer som leukemi, matstrupscancer, cancer i sköldkörteln och lymfkörtelcancer.

Brandmännen som var på plats när första skyskrapan föll säger att det var svårt att använda skyddsmasker av flera skäl.

- Allt hände så snabbt att det var svårt att hinna hämta skyddsmask.
- Brandbilarna krossades under saker som föll ned när byggnaden rasade.
- Det var svårare att kommunicera med mask på.

De som kom till platsen senare var medvetna om rökmolnen och kunde sätta på sig skyddsmask eller åtminstone täcka för näsa och mun. Generellt var främst pappersmasker mot damm eller andra engångsmasker tillgängliga. De första dagarna efter katastrofen användes inte skyddsmask regelbundet eftersom allt fokus var på att rädda människor, men efter en vecka hade röjningsarbetarna börjat använda halvtäckande skyddsmasker med utbytbara filter. En studie visar dock att bara en av fem arbetare på platsen använde skyddsmask.

Text: Jeanette Neij

Sjuka av kemikalier

Det är okänt exakt vilka material vid Ground Zero som har lett till vilken typ av problem i människokroppen. Men det fanns höga koncentrationer av asbest, glasfiber, bly och cancerframkallande polycykliska aromatiska kolväten, liksom kvicksilver, kadmium och PCB. 98,5 procent av de luftburna partiklarna i rökmolnen var större än 10 µm och irriterade därmed främst näsa, mun och svalg samt

matstrupen om de svaldes. Återstående partiklar var tillräckligt små för att kunna nå djupare i luftvägarna och lungorna.

Källa: Journal of Occupational Environmental Medicine.

Artikeln får inte publiceras eller kopieras, vare sig helt eller delvis, utan författarens tillstånd.